

Sygn. akt VI ACa 1548/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Małgorzata Kuracka (spr.)

Sędziowie: SA Mariusz Łodko

SO del. Jacek Bajak

Protokolant: Katarzyna Łopacińska

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. A.

przeciwko (...) S.A. w W.

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 28 kwietnia 2015 r.

sygn. akt IV C 1179/13

uchyla zaskarżony wyrok w punktach pierwszym, drugim, trzecim, piątym i szóstym, znosi postępowanie poczynszy od rozprawy z dnia 16 kwietnia 2015 roku i przekazuje sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 1548/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2015 r., po ponownym rozpoznaniu sprawy z powództwa M. A., Sąd Okręgowy w Warszawie zobowiązał pozwaną (...) S.A w W. do zamieszczenia na jej koszt, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku, przez 72 godziny, czcionką (...) oświadczenia następującej treści: „Zarząd Spółki (...) S.A w W. oraz redakcja serwisu (...) przepraszają Panią M. A. za naruszenie Jej dóbr osobistych na stronie internetowej (...) poprzez publikacje, w okresie od czerwca 2007 r. do listopada 2008r. obraźliwych i kłamliwych informacji”, na podstronie serwisu portalu (...), do której odsyłać będzie zamieszczony na stronie głównej tego portalu link o treści: (...) (pkt 1); zobowiązał pozwaną do usunięcia z archiwum internetowego serwisu (...), na jej koszt, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku wskazanych szczegółowo artykułów dotyczących M. A. (pkt 2-k-916); zasądził od (...) S.A w W. na rzecz M. A. tytułem zadośćuczynienia kwotę 50.000 zł., z ustawowymi odsetkami od dnia 21 czerwca 2012r. do dnia zapłaty (pkt 3); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 4); zasądził od pozwanej na rzecz powódki

kwotę 12.800 zł, tytułem zwrotu kosztów postępowania i nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 318 zł, tytułem kosztów sądowych (pkt 5 i 6).

Sąd Okręgowy ustalił, że powódka M. A. zadebiutowała w 2004 r. albumem (...). W 2005 r. powódka towarzyszyła grupie (...) podczas występu w (...)w K.. W 2006 r. z utworem (...) startowała w eliminacjach (...) na Białorusi. W tym samym roku wydała single (...) i (...). Jesienią ukazał się jej kolejny album (...)z singlem (...). Współpracowała z (...) i nagrała z nim klubowy utwór „(...)”. W 2008 r. powódka nawiązała współpracę z (...). Pod pseudonimem (...) nagrała wokal do trzech piosenek na jego płytę (...). Od 3 października do 7 listopada 2008 r. występowała w (...) edycji programu (...). Zajęła (...) miejsce, odpadając w (...) odcinku. Na początku 2009 r. powódka z duetem (...) nagrała klubowy utwór (...), który został zaprezentowany podczas targów muzycznych w C.. 14 sierpnia 2009 r. ukazała się nowa płyta powódki pt. (...). Pierwszym singlem została piosenka (...), a drugim (...).

(...) S.A. w W. (poprzednio (...); (...) w W.) jest właścicielem serwisu internetowego (...). znajdującym się pod adresem (...)

W okresie od czerwca 2007 r. do listopada 2008 r. w serwisie internetowym (...) ukazały się 33 publikacje dotyczące powódki, o tytułach, datach i tematyce szczegółowo wskazanej w motywach Sądu /k-928 odwrót-933/.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy dokonał następujących rozważań prawnych. W pierwszej kolejności odnosząc się do zarzutu pozwanej (...) S.A. w W., że od 2009 r. nie jest właścicielem serwisu (...), odwołał się do wytycznych Sądu Apelacyjnego w Warszawie który stwierdził, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy strona pozwana winna sama lub na wezwanie Sądu Okręgowego wykazać, że nie jest już właścicielem serwisu (...) przez złożenie do akt sprawy odpowiednich dokumentów, np. umowy zbycia tego serwisu. W konsekwencji na tę okoliczność Sąd przeprowadził dowód z zeznań świadka R. W. – prokurenta w spółce (...) w W., który przyznał, że właścicielem i administratorem serwisu (...) jest (...) w W.. Ponadto pozwana przedstawiła regulamin serwisu (...), z którego treści, zdaniem Sądu, w żaden sposób nie wynika, że pozwana zbyła ten serwis, a wynika tylko to, że administratorem tego serwisu jest (...) w W.. W ocenie Sądu Okręgowego powyższe jednak nie stanowiło wystarczającej podstawy do uznania, że pozwana zbyła ten serwis, gdyż nie przedstawiła na tę okoliczność żadnego dokumentu (np. umowy sprzedaży).

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji uznał, że pozwana nie wykazała, że nie jest właścicielem tego serwisu, do czego była zobowiązana na podstawie art. 6 k.c., zatem nadal jest legitymowana biernie w niniejszym procesie.

Uznając powódkę za osobę publiczną, dokonując subsumpcji w płaszczyźnie art. 23 k.c. i art. 24 k.c. Sąd Okręgowy, po analizie treści każdego z trzydziestu trzech artykułów stwierdził, że w każdym z nich doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki w postaci dobrego imienia, godności, względnie też prawa do prywatności. W ocenie Sądu sformułowania użyte w przedmiotowych publikacjach dla każdej przeciętnej osoby są nieprzyjemne, obraźliwe, przedstawiające powódkę w negatywnym świetle. Niektóre z nich są wprost wulgarne. Sąd Okręgowy zwrócił przy tym uwagę, że wbrew twierdzeniom pozwanego (...) ma bardzo szeroki zasięg społeczny i forum publiczne, jakie kumuluje się przy tej stronie internetowej, jest bardzo duże. Publikacje natomiast zawierały informacje z życia prywatnego, rodzinnego, artystycznego, odnoszące się do umiejętności M. A., jej sukcesów. Niewątpliwie w wielu przypadkach miały one bardzo obraźliwy ton, w innych mniej obraźliwy, to jednak wszystkie z nich miały charakter prześmiewczy, zmierzający do zdyskredytowania powódki w opinii publicznej. Zdaniem Sądu Okręgowego strona pozwana nie przeprowadziła też skutecznej egzonercji. Autorzy przedmiotowych publikacji nie dochowali rzetelności dziennikarskiej i przytoczyli w nich nieprawdziwe fakty.

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się też w analizowanych publikacjach działania w obronie społecznie uzasadnionego interesu, wręcz uznał je za społecznie szkodliwe, jako stojące w sprzeczności z najbardziej elementarnymi i uniwersalnymi normami etycznymi i obyczajowymi.

Określając wysokość zadośćuczynienia Sąd Okręgowy miał na względzie poniesioną krzywdę zarówno w wymiarze materialnym, jak i niematerialnym, intensywność naruszenia dóbr osobistych i negatywne skutki wywołane

publikacjami, a także zakres ich oddziaływania, który niewątpliwie był znaczny. Zdaniem Sądu kwota 50.000 złotych odpowiada i rekompensuje krzywdę, jaką poniosła powódka, a nadto jest adekwatna do skali naruszenia jej dóbr osobistych .

O kosztach procesu, stosownie od jego wyniku Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku, złożył pozwany, który zaskarżając wyrok w części uwzględniającej powództwo, tj. w zakresie punktów 1, 2, 3, 5 i 6, zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania cywilnego, mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a w szczególności art. 328 § 2 k.p.c., art. 233 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 386 § 6 k.p.c., a także rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 23 k.c. w zw. z art. art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe, art. 24 k.c., art. 1, art. 6 ust. 4 oraz art. 41 ustawy Prawo prasowe, art. 448 k.c. w zw. z art. 6 k.c., art.10 Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 54 ust.1 Konstytucji oraz art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c.

Podnosząc powyższe skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania sądowego za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się zasadna w zakresie, w jakim prowadziła do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ograniczył na podstawie art. 220 k.p.c. ograniczył rozprawę do zagadnienia oceny istnienia nieważności postępowania przed Sądem I instancji. Należy zauważyć, iż stosownie do treści art. 378 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, nie jest wymagana w tym zakresie inicjatywa procesowa w postaci zarzutu którejkolwiek ze stron. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy zakończył postępowanie dowodowe na rozprawie w dniu 5 marca 2015 r., jednakże nie zamknął wówczas rozprawy, lecz ją odroczył do dnia 25 marca 2015 r. /protokół k. 855, 854/. W dniu 25 marca 2015 r. doszło do zamknięcia rozprawy i odroczenia ogłoszenia wyroku do dnia 31 marca 2015 r./k-869,868/, jednakże na tym ostatnim posiedzeniu nie doszło do ogłoszenia orzeczenia, lecz Sąd postanowił rozprawę otworzyć na nowo, zobowiązać pozwaną do przedłożenia dokumentu stwierdzającego przejście uprawnień do serwisu (...) na inny podmiot oraz rozprawę odroczyć do dnia 16 kwietnia 2015 r. Sąd nie polecił przy tym powiadomić o nowym terminie rozprawy pełnomocnika strony powodowej, ani o tym, iż procedował na „terminie publikacyjnym”, zobowiązując stronę do złożenia określonych dowodów /protokół k. 879, 878/. Strona powodowa nie została zatem zawiadomiona o rozprawie wyznaczonej na dzień 16 kwietnia 2015 r. /w aktach brak jakiegokolwiek dowodu doręczenia w tym zakresie/, a następnie na rozprawie w powyższym dniu Sąd przeprowadził dowód ze złożonych w międzyczasie dokumentów /k. 880-909/, z których strona pozwana wywodziła przejście uprawnień do serwisu (...) na inny podmiot. Inną oczywiście kwestią są wnioski, jakie z powyższych dokumentów wynikają, co winno być przedmiotem oceny Sądu, w powiązaniu z oceną innych przeprowadzonych dowodów. Następnie doszło do zamknięcia rozprawy i odroczenia ogłoszenia wyroku do dnia 28 kwietnia 2015 r. /k. 912, 911/, kiedy to zapadło ostatecznie orzeczenie w sprawie. W konsekwencji rozprawa w dniu 16 kwietnia 2015 r., poprzedzająca wydanie wyroku w sprawie, została dotknięta nieważnością, o której mowa w art. 379 pkt. 5 k.p.c., gdyż strona powodowa potencjalnie została pozbawiona swych praw. Nieważność jest przy tym kategorią obiektywną, nie może jej zatem, zdaniem Sądu Apelacyjnego, konwalidować oświadczenie złożone ex post na rozprawie apelacyjnej, o treści iż pełnomocnik powódki wiedział o wszystkich terminach rozpraw i czynnościach Sądu.

W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. uchylił przedmiotowy wyrok w zaskarżonym zakresie, zniósł postępowanie począwszy od rozprawy z dnia 16 kwietnia 2015 r. i przekazał sprawę Sądowi

Okręgowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi na podstawie art. 108 §2 k.p.c. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy winien wykonać w pełni wytyczne Sądu Apelacyjnego, zawarte w uzasadnieniu wyroku tego sądu z dnia 5 lipca 2013 r., tj. ocenić najpierw w świetle przeprowadzonych dowodów legitymację bierną pozwanej w stosunku do każdego z roszczeń. Następnie należy dokonać szczegółowej analizy i oceny przedmiotowych artykułów, mając na uwadze, ich zróżnicowany zakres tematyczny i wskazania Sądu Apelacyjnego, co negatywnego, obraźliwego wydźwięku niektórych z nich, a w zakresie innych publikacji- neutralnego charakteru, prawdziwości zawartych tam informacji i adekwatności zawartego komentarza o charakterze ocennym i krytycznym, w płaszczyźnie art. 23 i 24 k.c. oraz 448k.c., co jak się wydaje, umknęło uwadze Sądu Okręgowego, mimo szczegółowych wytycznych w tym przedmiocie/ str.38-42 uzasadnienia-k693-697/.